

Luka Holmegaard skriver vredt, ekstatisk og rørende om at bade, tage testosterongel og have en anderledes krop

Vi får et rigt indblik i det at tage testosteron og blive noget andet. Og vi får indsigtfulde, både rammende og lokkende metaforiske beskrivelser af havet, skriver Emil Bakkendrup om Luka Holmegaards nye digtsamling. Foto: Gutkind.

Emil Bakkendrup

02.10.2023

DIGTE // ANMELDELSE – Hvordan føles det at tage testosterongel og gå igennem en ny pubertet for at blive en anden krop? Hvordan kan havet give sprog til den erfaring, og hvilken virkning har havet på vores forståelse af vores kroppe i det hele taget? Det skriver Luka Holmegaard hyperpræcist, nænsomt og rammende om i *Havet i munden*.

Digte: Havet i munden

Forfatter: Luka Holmegaard

Forlag: Gutkind

Der er en vigtig udvikling i gang for tiden i at skrive om transkønnethed. Det tæller både Gry Stokkendahl Dalgas' *At performe transkønnethed vrede*, Maggie Nelsons *The Argonauts* og selvfølgelig Torrey Peters' *Detransition, Baby*.

I slipstrømmen af de værker befinder Luka Holmegaards *Havet i munden* sig.

Og ligesom de nævnte værker, stritter *Havet i munden* også imod at blot handle om at være mellem køn – for den nægter at lade sig putte i kassen ”transkønnethed”. For mens jeg et forvandler sig, er livet så meget andet end transition.

“I grænselandet mellem fastlandet og vandet, der derved spejler jegets overgang, bliver der badet, dvælet ved vandet og reflekteret over det

Det mest markante spor er dog, at jeg et tager testosterongel, en gelé, der trænger gennem huden og øger testosteronniveauet og derved også forandrer jegets krop.

Et andet tydeligt spor er havet, som også titlen *Havet i munden* henviser til. I grænselandet mellem fastlandet og vandet, der derved spejler jegets overgang, bliver der badet, dvælet ved vandet og reflekteret over det.

Og blandt de to spor pibler det frem med små andre spor, der væver sig ind og ud af hinanden. Nogle, der belyser LGBTQ+-tematikker – andre, der handler om følelser som nydelse, ømhed, omsorg og vold.

Digtsamlingen er interesseret i at favne bredt. Alligevel bliver den aldrig ufokuseret, fordi den holder alle elementerne i en tæt relation til hinanden.

Grænselandet mellem havet, sproget og kroppene

Som sagt hedder digtsamlingen *Havet i munden*. Som titlen viser, peger digtene på det forhold, der findes mellem kroppen, sproget og havet; de tilbyder en fascinerende dynamik og byder på overraskende forbindelser mellem de tre dele: Mens den urolige forvandling af jeget foregår med en medfølgende testosteronladet energi og en stemme i overgang, fungerer havet som en stabiliserende faktor:

”Jeg husker at mærke på vandet, hvor tungt og blødt det er. Der er koldere mod bunden.”

Og mens jeget er på fastlandet, flyder havets metaforik ind i jegets sprog og støtter dette ved at beskrive følelsesmæssige tilstande: ”Det er varmt, fordi det er sommer, og jeg har en varme med mig i kroppen. / En bølge, der varer et par dage.”

Oven i de individuelle erfaringer bliver havet samtidig også et sted, hvor størstedelen af kroppenes tegn udviskes

Havet giver endda også hjælp til at gå en usikker tid i møde:

”Havet bliver blødere i løbet af sommeren, lige nu er det hårdt som glas.” Her forstår vi naturligheden i, at jegets krop også bliver lettere at være i, når overgangen har nået en form for balance.

Havets demokratiske funktion

Oven i de individuelle erfaringer bliver havet samtidig også et sted, hvor størstedelen af kroppenes tegn udviskes. Det gør kroppene lige for hinanden og skaber en samhørighed mellem dem. Som i denne situation, hvor en forsamling af kroppe er i havet og bliver til et fælles vi: ”Det er dejligt, siger vi, ja, varmt, så dejligt.”

Læg også mærke til, at aldersforskellen også bliver udjævnet med et sprog, der flyder over i børnesprogets naive tone. Og omvendt giver fastlandet en fragmentering af kroppen.

Det ville virke usandfærdigt, hvis overgangen mod at blive en anden ikke indeholdt bump, frustrationer og momentvis arrigskab

For straks efter den førnævnte scene gør en anden persons blik dem igen til individuelle kroppe med skam som grundtone:

”Vi tørrer os med håndklæderne og står lidt i aftensolen. Kun én af de andre / stirrer. Jeg har mødt hende et par gange før, men for nogle år siden. / Jeg har ikke nogen bryster. Det er der mange, der ikke har.”

Rørende øjeblikke af kontroltab

Det kunne godt lyde, som om overgangen mod transkønnethed er på grænsen til gnidningsfrit med kun få situationer af nervøsitet. Men heldigvis har *Havet i munden* også momenter, hvor jeget taber besindelsen. Det ville også virke usandfærdigt, hvis overgangen mod at blive en anden ikke indeholdt bump, frustrationer og momentvis arrigskab.

Som i denne situation, hvor sproget taber sin ellers sikre styring:

”De sidder over for mig, / de to ciskvinder, psykiateren og sygeplejersken, / og det er så tydeligt / at jeg skal lide for dem / at de vil redde mig / at jeg skal spille på smerten / som på et instrument.” Teksten taber al tanke på korrekt opdeling af en sætning per linje og korrekt grammatik. I stedet er der en hektisk, konsekvent knæk i prosaen og ingen kommatering.

Det er befriende og giver mulighed for at tilbyde indblik og spejling af de frustrerende følelser, der uundgåeligt hører med til en sådan overgangsperiode.

Et lille men ...

At befinde sig i en overgang er en gren af verden, som de fleste læsere kun kender perifert til. Derfor er der også passager, hvor erfaringen bliver noget indforstået. Fx står der i starten: ”Er næsten helet, men arrene er stadig tapet op.”

“**For megen indforståethed virker ekskluderende på læseren**

Det virker som en bevidst handling af Luka Holmegaard, og jeg har en god idé om, hvad der næsten er helet. Inden for teksten rammer er det dog uklart, og derfor måtte jeg søge viden uden for romanens rammer.

Spørgsmålet er, om det overhovedet er min opgave som læser? Og uanset hvad svaret er, synes jeg, det taler imod en af digtsamlingens grundlæggende værdier om at inkludere. For megen indforståethed virker ekskluderende på læseren.

Luka Holmegaards sprog bruser frem

Der er dog et lille minus i en ellers overordentlig velfungerende, rørende og oplysende digtsamling.

For selvom værket er kort, når Luka Holmegaard vidt omkring i sine emner. Ligesom karakteren tydeligvis er non-binær, lader værket sig heller ikke sætte i en bås – heldigvis.

Vi får dermed et rigt indblik i det at tage testosteron og blive noget andet. Vi får indsigtfulde, både rammende og lokkende metaforiske beskrivelser af havet og den ofte oversete rigdom, det dybe vand giver os. Og selvom havet er et velkendt motiv, giver Luka Holmegaard os nye perspektiver på det.

Læs mere af [Emil Bakkendrup her](#).

digte

havet

køn

Luka Holmegaard

non-binær

testosteron-gel

transkønnethed

Emil Bakkendrup

Emil Bakkendrup, født 1990. Han er uddannet BSc i Arkitektur fra AAU, men har efterfølgende læst Dansk på SDU, som han snart gør færdig. Hans interesse er bredt